

Területi elemzések alapjai

Varga Ágnes

egyetemi tanársegéd

varga.agnes@uni-corvinus.hu

2018/19. tavaszi félév
BCE Geo Intézet

Területi kutatások általános jellemzői

- Kutatások középpontjában a társadalom térbelisége áll
- Megfigyelési egységek a különböző területegységek
- Vizsgálati megközelítések:
  1. Térbeliségre koncentráló megközelítés → tér mint magyarázó erő
    - Hogyan hat egy társadalmi szféra (ágazat) megjelenésére és működésére (hatékonyságára a területi tagoltság, térbeli konfiguráció)
    - Vizsgálat fókuszában: ágazat szereplői, azok működése és kapcsolatai állnak
  2. Komplex területegységek (régiók) vizsgálata → tér mint a vizsgálat kerete (szűkebben vett regionális elemzések)
    - A vizsgálat kerete egy adott térrész (pl: Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
    - Vizsgálat fókuszában: az adott térrészben lezajló társadalmi-gazdasági folyamatokat vizsgáljuk
- Két megközelítés egymást kiegészítve össze is kapcsolódhat
  - Pl: mezőgazdaság vizsgálható az egyes tájkörzetek szerint is, nemcsak az egyes növényfajták szemszögéből

Területi összehasonlítás

- Regionális elemzések jellegét befolyásolja a vizsgált terület egységek száma
  1. Egy egység vizsgálata → esettanulmányok
    - Történeti és keresztmetszeti összehasonlítás keretként, háttérként bukkan fel
  2. Több, összehasonlított egység
    - Legerősebb az összehasonlító momentum
    - Aktuális állapotok, vagy fejlődési pályák azonosságának és különbözőségének bemutatásán van a hangsúly
    - Fontos! → az összetett terület egységeknek jellegzetes azonosságai legyenek, melyek tükrében érdekesek azok a dolgok, amikben különböznek; elágazó pályák okainak feltárása a cél
  3. Terület egységek rendszerének vizsgálata
    - Vizsgálatok az egységek különbözőségére, területi differenciáltságra, egyenlőtlenségek mértékére, jellegére utal
    - Fontosak a közös és egyedi vonások
    - Lokális, regionális és globális sajátosságok viszonyának vizsgálata

Területi elemzések folyamata – elemzési lépések és eszközök

1. Leíró, verbális bemutatás
2. Statisztikai alaptáblák és tematikus térképek
3. **Összetett mutatószámok**
4. **Egyenlőtlenségi mutatók**
5. **Hatótényezők kapcsolatainak vizsgálata**
6. **Térbeli konfiguráció vizsgálata → regionális modellek**
7. Térszerkezetre ható beavatkozások hatásvizsgálata

(3-6. szűkebben vett kvantitatív elemzési eszköztár)

Összetett mutatószámok

- Céljuk: a változók/dimenziók számának redukálása összetett jelenségek vizsgálata esetén
- Komplex mutatók
  - Adatsorok jellegadó értékeihez történő viszonyítással
    - pl: Bennett-féle komplex mutató
- Faktoranalízis
- Példák ismertebb komplex mutatóra:
  - GDP (Bruttó hazai termék)
  - HDI (Humán fejlettségi index)
  - Ökológiai lábnyom
  - Deprivációs Index

Területi elemzések folyamata – elemzési lépések és eszközök

1. Leíró, verbális bemutatás
2. Statisztikai alaptáblák és tematikus térképek
3. **Összetett mutatószámok**
4. **Egyenlőtlenségi mutatók**
5. **Hatótényezők kapcsolatainak vizsgálata**
6. **Térbeli konfiguráció vizsgálata → regionális modellek**
7. Térszerkezetre ható beavatkozások hatásvizsgálata

(3-6. szűkebben vett kvantitatív elemzési eszköztár)

Egyenlőtlenségi mutatók

- Céljuk: az eltérő térbeli tagoltság és a térfolyamatok időbeli alakulásának vizsgálata
- Statikus (egy időpillanatban):
  - Területi polarizáltság mérőszámai
  - Szórás-típusú mérőszámok
  - Területi megoszlások eltérését mérő indexek
- Dinamikus (térbeli egyenlőtlenségek időbeli alakulása):
  - Williamson-hipotézis
  - β - és σ – konvergencia

Területi elemzések folyamata – elemzési lépések és eszközök

1. Leíró, verbális bemutatás
2. Statisztikai alaptáblák és tematikus térképek
3. **Összetett mutatószámok**
4. **Egyenlőtlenségi mutatók**
5. **Hatótényezők kapcsolatainak vizsgálata**
6. **Térbeli konfiguráció vizsgálata → regionális modellek**
7. Térszerkezetre ható beavatkozások hatásvizsgálata

(3-6. szűkebben vett kvantitatív elemzési eszköztár)

Hatótényezők kapcsolatainak vizsgálata

- Céljuk: területi kölcsönhatások, ok-okozati kapcsolatok vizsgálata
- Korreláció- és regresszió számítás
- Szomszédsági hatás: területi autokorreláció
- Térbeliség regresszió elemzése
  - Térparaméterek
- Gravitációs modellek
- Trendfelület-elemzés

Területi elemzések folyamata – elemzési lépések és eszközök

1. Leíró, verbális bemutatás
2. Statisztikai alaptáblák és tematikus térképek
3. **Összetett mutatószámok**
4. **Egyenlőtlenségi mutatók**
5. **Hatótényezők kapcsolatainak vizsgálata**
6. **Térbeli konfiguráció vizsgálata → regionális modellek**
7. Térszerkezetre ható beavatkozások hatásvizsgálata

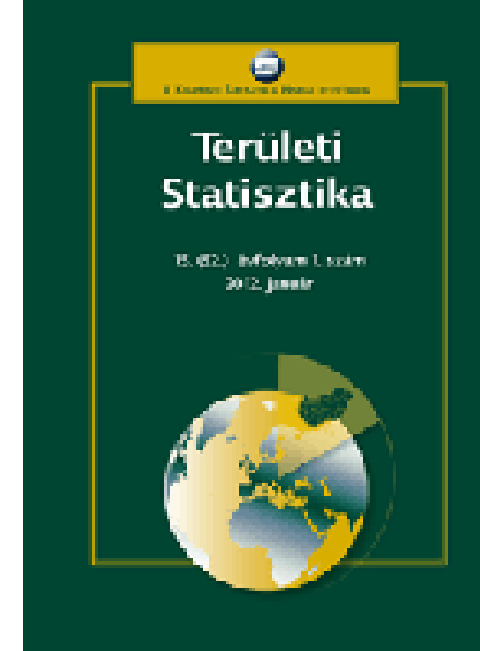
(3-6. szűkebben vett kvantitatív elemzési eszköztár)

Térbeli konfiguráció vizsgálata

- Céljuk: a fő tagoló dimenziók vizsgálata térparaméterek használatával
- Térparaméterek:
  - Fekvés
  - Elérhetőség
  - Távolság
  - Centrum-periféria relációk
- Potenciál modellek
- Legközelebbi szomszéd index

Területi Statisztika

- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) lapja
- 1980-tól
- Területi elemzések „példatára”
- Archívum (2006-): <https://www.ksh.hu/terstat>
- Lapszámok tartalma (1980-): MATARKA
- http://matarka.hu/szam_list.php?fsz=118
- Barta Gy. et al. (szerk.) (2010): Területi kutatások csomópontjai, http://www.rkk.hu/hu/kiadvanyok/magyar_nyelvu_kiadvanyok/egyeb_magyar_nyelvu_konyvek/a_teruleti_kutatasok_csomopontjai.html

**EGY TERÜLETI ELEMZÉS
„FORGATÓKÖNYVE”**

Területi elemzés „forgatókönyve” –

vacsora hasonlat

Területi elemzés forgatókönyve	Egy vacsora forgatókönyve 😊
Kutatási (elemzési) kérdés meghatározása	Mit főzzünk?
Vizsgálat területi keretének meghatározása	Mennyi vendéget várunk? Mennyi emberre főzünk?
Szükséges adatok beszerzése adott területi szinten	Hozzávalók beszerzése az elkészítendő ételhez a létszámhoz igazítva.
Elemzési módszertan kiválasztása a kutatási kérdés megválaszolásához	Milyen eszközt, eljárást válasszunk az étel elkészítéséhez?
Elemzés	Étel elkészítése.
Eredmények vizualizációja (térképek, grafikonok) és magyarázata.	Tálalás, felszolgálás!

Területi elemzés „forgatókönyve” – vacsora hasonlat

Területi elemzés forgatókönyve	Egy vacsora forgatókönyve 😊
Kutatási (elemzési) kérdés meghatározása	Mit főzünk?
Vizsgálat területi keretének meghatározása	Mennyi vendéget várunk? Mennyi emberre főzünk?
Szükséges adatok beszerzése adott területi szinten	Hozzávalók beszerzése az elkészítendő ételhez a létszámhoz igazítva.
Elemzési módszertan kiválasztása a kutatási kérdés megválaszolásához	Milyen eszközt, eljárást válasszunk az étel elkészítéséhez?
Elemzés	Étel elkészítése.
Eredmények vizualizációja (térképek, grafikonok) és magyarázata.	Tálalás, felszolgálás!

Kutatási kérdés meghatározása

1. Kutatási cél meghatározása (Mi a célunk a kutatással?)
  1. Elméletorientált – meglévő tudás gyarapítása
  2. Gyakorlatorientált – probléma megoldása, tudás generálás egy probléma megoldásához
2. Kutatási kérdések
  1. Egy (vagy több) általános (elsődleges) kutatási kérdés
  2. Kettő vagy több speciális kutatási alkérdés minden egyes általános kutatási kérdéshez

Jó kutatási kérdés kritériumai

- ***Alkalmasság:***

- Kutatási kérdéseknek relevánsnak kell lenniük a kutatási cél szempontjából
- Kérdéseknek összefüggőknek kell lenniük

- ***Irányító képesség:***

- kutatási kérdéseknek jelezniük kell pontosan, milyen fajta tudás és milyen adatok szükségesek a megválaszolásukhoz
- Kérdések legyenek ...
  - világosak
  - specifikusak
  - megválaszolhatók

Területi elemzés „forgatókönyve” – vacsora hasonlat

Területi elemzés forgatókönyve	Egy vacsora forgatókönyve 😊
Kutatási (elemzési) kérdés meghatározása	Mit főzzünk?
Vizsgálat területi keretének meghatározása	Mennyi vendéget várunk? Mennyi emberre főzünk?
Szükséges adatok beszerzése adott területi szinten	Hozzávalók beszerzése az elkészítendő ételhez a létszámhoz igazítva.
Elemzési módszertan kiválasztása a kutatási kérdés megválaszolásához	Milyen eszközt, eljárást válasszunk az étel elkészítéséhez?
Elemzés	Étel elkészítése.
Eredmények vizualizációja (térképek, grafikonok) és magyarázata.	Tálalás, felszolgálás!

A REGIONÁLIS SZINTEK HIERARCHIKUS RENDSZERE

Területi szintrendszer modellje

- Makroterek
  - Világ (Föld)
  - Országcsoport (nemzetközi integráció)
  - Ország – NUTS0 (1) – (Nomenclature of Units for Territorial Statistics) - 1988
- Regionális terek (mezoszintek)
  - Nagytérség (ország rész, makrorégió) – NUTS1 (3)
  - Régió (gazdasági körzet, mezorégió) – NUTS2 (7)
  - Megye (alrégió) – NUTS3 (20)
  - Járás (kistérség, kistáj, városkörnyék, mikrorégió) – LAU1 (174)
- Lokális terek
  - Település (helyi települési önkormányzat) – LAU2 (3155 – 2014: Balatonakarattya Balatonkeneséből kivált)
  - Lakókörzet (település rész, kerület)
  - Szomszédság
- Mikroterek
  - Család (háztartás) / Munkahely
  - Egyén

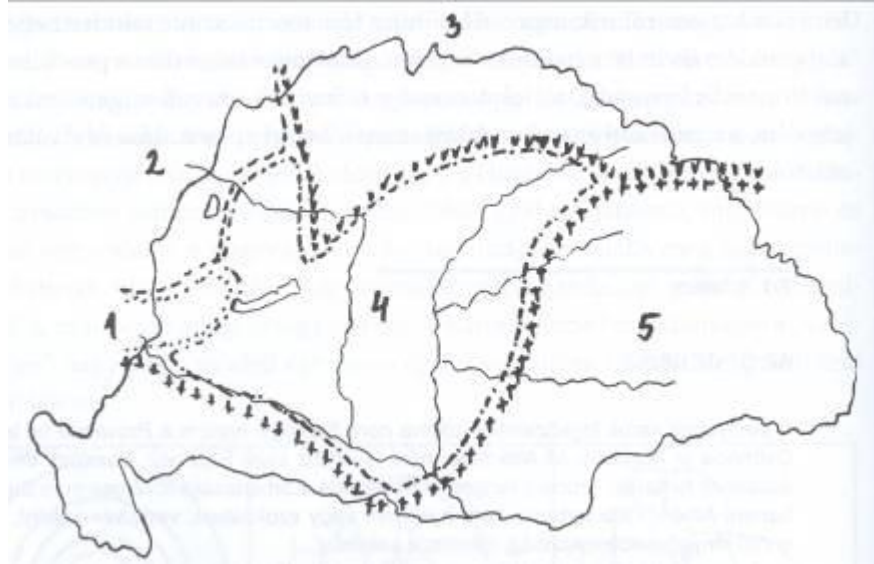
Magyarország: egyes területi szinteken elérhető adatforrások

szint	Név	Egység	Adatforrások
NUTS0	Ország	1	Makrogazdasági adatok (pl. infláció, államadósság stb.)
NUTS1	Nagyrégiók	3	Megyei adatok aggregálva
NUTS2	Régiók	7	Megyei adatok aggregálva
NUTS3	Megyék	20	PI. GDP
LAU1	Járások/kistérségek	174	Települési adatok aggregálva
LAU2	Települések	3155	T-Star, önkormányzatok, önálló adatgyűjtés
	Településrészek		Önálló adatgyűjtés, önkormányzatok

Régiók kialakítása Magyarországon

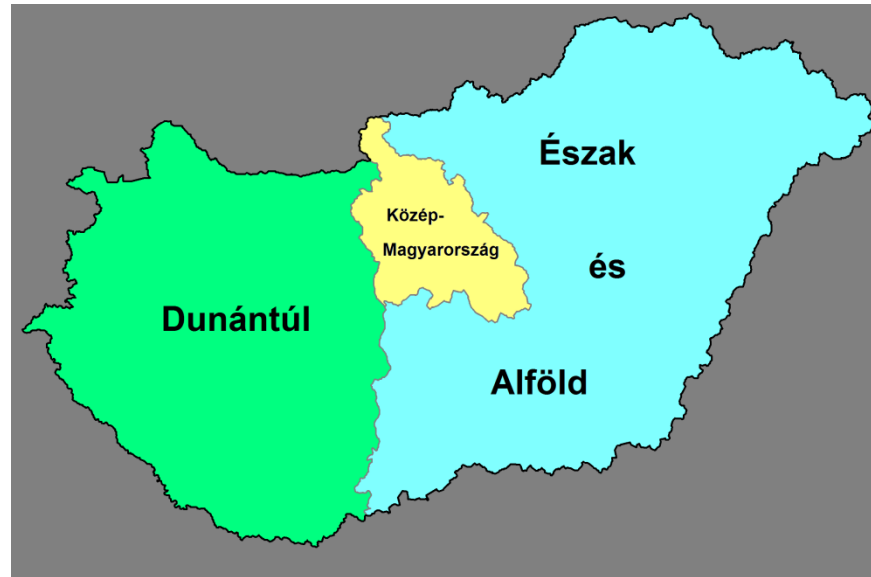
- Hány régió legyen
  - 1 db: egységes ország
  - 2–3 db: táji-történelmi eltérések
  - 6–7db : tervezési-gazdasági körzetek, statisztikai régiók
  - 20 db: megyei szint
- EU 2003-as NUTS szabványai és a régióméretetek
  - NUTS1: 3–7 millió
  - NUTS2: 800 ezer–3 millió
  - NUTS3: 150–800 ezer

Magyarország = 1 régió?

- Hamvas Béla saját kezű vázlata az öt géniusz hatóteréből
  - Kárpát-medence szellemi földrajzi térfelosztása: 1. Délnyugat, 2. Nyugat, 3. Észak, 4. Alföld, 5. Erdély
  - Magyarország ≈ Alföld (kis, homogén ország, nincsenek markáns természeti, etnikai, kulturális, nyelvi különbségek)
- Európai példák (ország = 1 db NUTS2 régió) Luxembourg, Balti államok, Málta
- Országok (Magyarország is) NUTS0 szintű egységek lettek
  - Korábban Magyarország 1db NUTS1-es régió volt (ma már 3db)

2–3–4 régiós (makroregionális) felosztás

- 2 régió: katolikus Dunántúl versus protestáns Alföld
  - Gazdaságilag is eltér
- 3 régió: Budapest és környéke külön egység
- 4 régió: Észak-Magyarország és Alföld külön
  - Krajkó Gy.: Központi Körzet, Észak-Magyarország, Alföld és Dunántúl
- Végül 3 nagyrégió lett, ezek NUTS1-es szintű egységek lettek

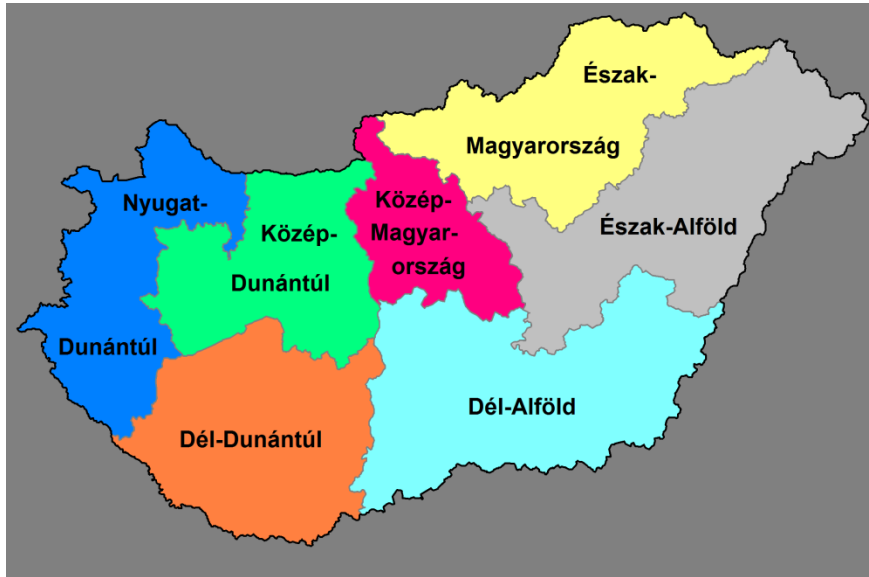

NUTS1 és az EU szabványok

- EU előírás
  - 3–7 mió fő
- **HU1, Közép-Magyarország**
  - **2,87 → 2,99 mió fő**
- HU2, Dunántúl
  - 3,06 → **2,95 mió fő**
- HU3, Észak és Alföld
  - 4,11 → 3,89 mió fő

7 régiós felosztás: meזורégiók

- Korábban 6 db tervezési–gazdasági körzetek (szocializmus idején)
  - Keleti régiók azonosak a mai NUTS2-vel
  - Észak-Dunántúl: Közép-Dunántúl + Nyugat-Dunántúl (kiv. Zala)
  - Dél-Dunántúl: Zala is
  - Központi tervezési-gazdasági körzet = Közép-Magyarország
- 7 régió lett NUTS2 szintű egység lett

NUTS2 és az EU szabványok

- EU előírás
  - 800 ezer – 3 mió fő
- Max: HU10, Közép-Magyarország
  - 2,87 → 2,99 mió fő
- Min: HU23, Dél-Dunántúl
  - 960 → 900 ezer fő

20 régiós (megyei) felosztás: alrégiók

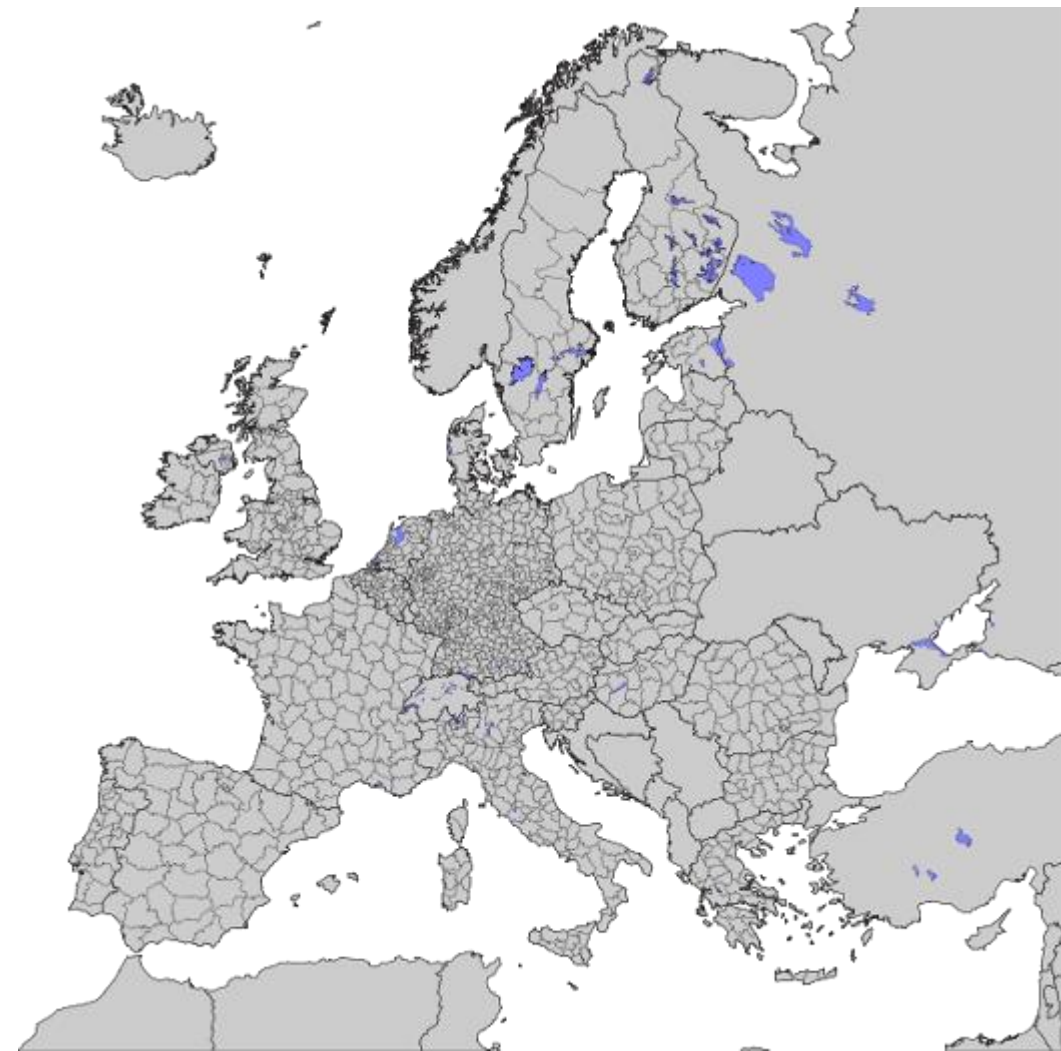

- Megyék lennének a régiók
  - Történelmi elnevezések (Szent István-féle ezer éves vármegyerendszer)
  - 1950-től megyerendszer: erős volt a szocializmusban is (megyei tanácsok)
  - Ma: van önkormányzatisága (megyei önkormányzat)
- EU: túl sok és kicsi
- 19 megye + Bp. NUTS3-as szintű egység lett

NUTS3 és az EU szabványok

- EU előírás
  - 150 – 800 ezer fő
- **Max: HU101, Budapest**
  - 1,65 → 1,76 millió fő
- **HU102, Pest megye**
  - 1,23 → 1,23 millió fő
- **Min: HU313, Nógrád megye**
  - 212 → 194 ezer fő

Járás (kistérségi) szint (LAU1) Magyarországon

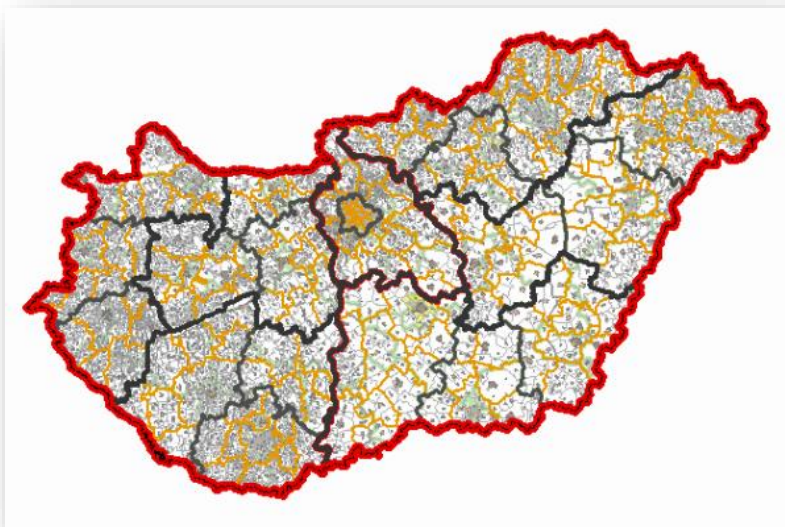
A STATISZTIKAI KISTÉRSÉGEK RENDSZERE – SYSTEM OF STATISTICAL SUBREGIONS

- Történelmi járás 1984-ig
- Városkörnyék (1984–1990)
- Kistérség (KSH)
  - 1994: 138, 1997: 150, 2004: 168, 2007: 174 db
- Alulról szerveződő önkormányzati társulás
- Újra bevezetik járást – erősebb közigazgatási tartalommal
- Funkciói (kistérség csak az utóbbi 2-nek felelt meg):
  - Közigazgatási
  - Statisztikai
  - Területfejlesztési
- 174 járás LAU1 szintű egység lett
- Járáson belül mikrotérségek

Magyarország közigazgatása térképeken

- Magyarország közigazgatási rendszere (2015)
  - http://gis.teir.hu/teirgis_kozigazgatas/
- Magyarország közigazgatási határainak változásai
  - http://gis.teir.hu/teirgis_archiv/

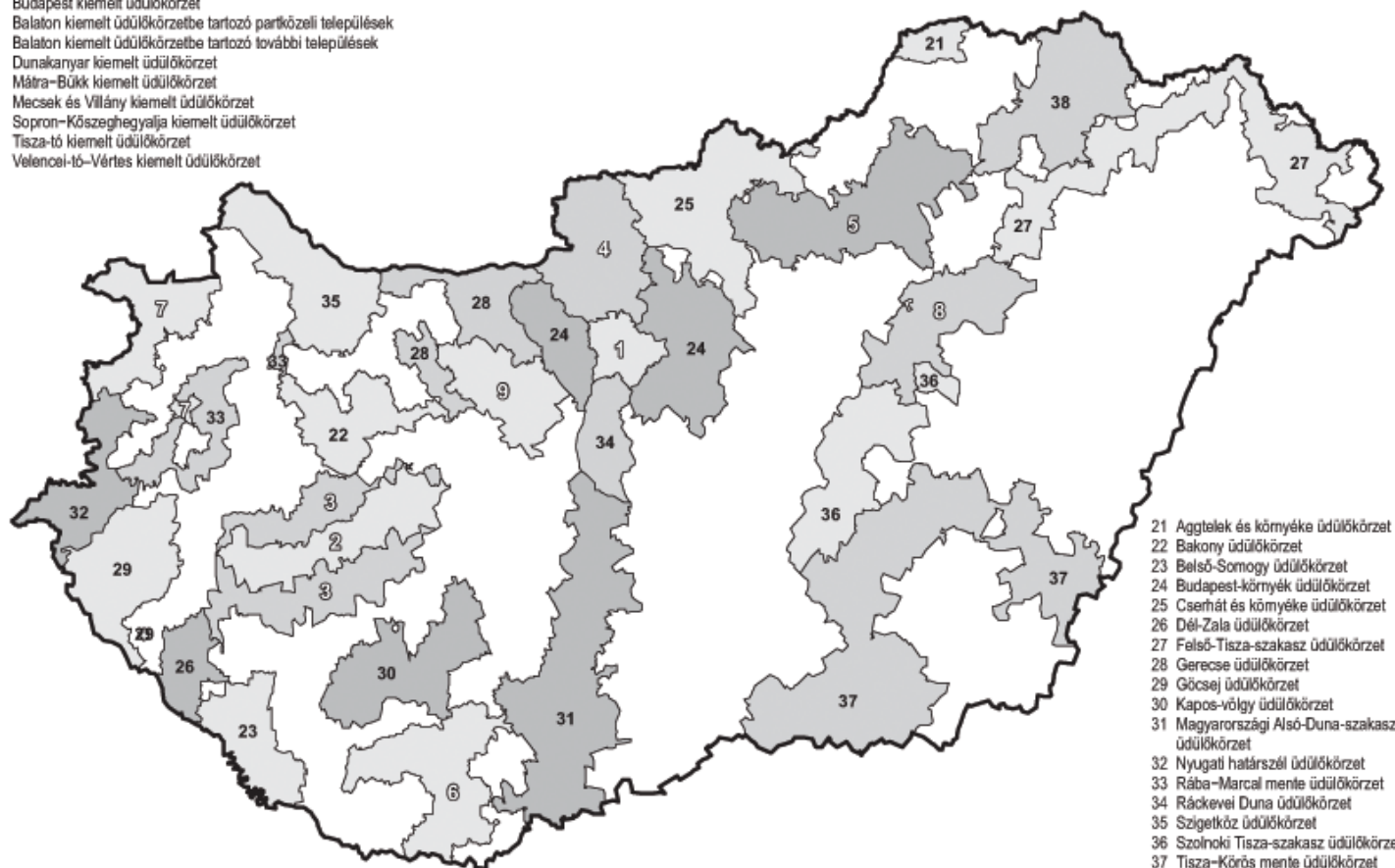

Speciális célú lehatárolások

pl: üdülőkörzetek, mezőgazdasági tájkörzetek

ÜDÜLŐKÖRZETEK – RESORT AREAS

- 1 Budapest kiemelt üdülőkörzet
- 2 Balaton kiemelt üdülőkörzetbe tartozó partközeli települések
- 3 Balaton kiemelt üdülőkörzetbe tartozó további települések
- 4 Dunakanyar kiemelt üdülőkörzet
- 5 Mátra-Bükk kiemelt üdülőkörzet
- 6 Mecsek és Villány kiemelt üdülőkörzet
- 7 Sopron-Közszeghegyalja kiemelt üdülőkörzet
- 8 Tisza-tó kiemelt üdülőkörzet
- 9 Velencei-tó-Vértes kiemelt üdülőkörzet

Települési szint (LAU2)

- Magyarország: 3155 település (settlement)
  - Földrajzilag, szociológiailag lehet város (city, town) vagy falu (village)
  - Magyarország (LAU2 szint)
- Önkormányzat nem feltétlen ≠ település
  - Önk-k: hatalom decentralizált egységei (municipality, local government, local authority, LA)
  - Szocializmusban tanácsrendszer: a központi hatalom dekoncentrált szerve (tanács – council)
  - Közigazgatásilag lehet város (city, town) vagy község (commune, municipality)
- Magyarország ma: minden település egyben önkormányzat is
  - 1990-es önk-i tv: minden település egy önálló helyi önkormányzat (kb. 3200 db települési önkormányzat)
  - Bp: fővárosi + kerületi önk-k
  - Vannak megyei önk-k is (területi önk): ezek is helyi önkormányzatok

Területi elemzés „forgatókönyve” – vacsora hasonlat

Területi elemzés forgatókönyve	Egy vacsora forgatókönyve 😊
Kutatási (elemzési) kérdés meghatározása	Mit főzzünk?
Vizsgálat területi keretének meghatározása	Mennyi vendéget várunk? Mennyi emberre főzünk?
Szükséges adatok beszerzése adott területi szinten	Hozzávalók beszerzése az elkészítendő ételhez a létszámhoz igazítva.
Elemzési módszertan kiválasztása a kutatási kérdés megválaszolásához	Milyen eszközt, eljárást válasszunk az étel elkészítéséhez?
Elemzés	Étel elkészítése.
Eredmények vizualizációja (térképek, grafikonok) és magyarázata.	Tálalás, felszolgálás!

ADATOK

Legfőbb területi adatforrások

- „Készen kapott” adatbázisok
  - Népszámlálások
  - Statisztikai évkönyvek (országos, területi, megyei)
  - Egyéb hivatalos adatbázisok (pl. önkormányzati adatok, minisztériumok)
  - Nemzetközi adatbázisok (EU–EuroStat – Regio adatbázis, ENSZ, OECD, Világbank, IMF stb.): ezek forrásai is gyakran az országos hivatalos statisztikák
  - Tudományos becslések (pl. történeti adatforrások, Populstat, GGDC)
  - T-STAR, TeIR
- Önálló, célzott saját adatgyűjtés (kérdőív, terepi megfigyelés)
- Óvatosan „keverni”: pl. munkanélküliség (népszámlálás, minisztérium, ÁFSZ, KSH, ILO)

A „jó” területi adatbázis

- Megbízható, ellenőrzött forrásból származik
  - a feladatra „akkreditált” adatszolgáltatóktól származik
  - tudományosan korrekt adatfelvételi módszerekkel készült
  - Utólagosan nehéz ellenőrizni (hit kérdése), csak a durva hibák szűrhetők ki, reprezentativitás
- Egyértelmű, világos tartalmú indikátorokból áll (városlakók aránya, jövedelem)
- Területileg egyértelműen lokalizáltak a jellemzők (Stockholm)
  - Nem mindig tökéletes: vállalatokat hova kössük: eladás helye, székhely–telephely
- Teljes
  - Lehetőleg minden elemzésbe vett indikátor minden területegységre rendelkezésre áll
- Alapadatokat (is) tartalmaz (GDP/fő helyett GDP és népesség)
  - Ezekből számított, származtatott, aggregált indikátorok képezhetőek
- Összehasonlításokra is lehetőséget ad
  - Keresztmetszeti és időbeli
- Áttekinthető, kezelhető méretű

A népszámlálások területi adatbázisai

- Rendszeresen ismétlődik
- Társadalomstatisztikai állapotfelvétel
  - Demográfiai helyzet
  - Lakó- és munkahely
  - Iskolázottság
  - Háztartási és családi összetétel
  - Foglalkoztatási viszonyok
  - Élet- és lakáskörülmények
- Teljes körű
- Számszerű
- Országosan összesített adatok

Népszámlálások kialakulása

- Legősibb statisztikai adatgyűjtés
  - Kína (i. e. 2238), Római Birodalom (Biblia)
- Középkor: írásbeliség, állami bürokráciák átmeneti visszaszorulása (XIV–XVI. sz.: itáliai városállamok, német fejedelemségek)
- Első mai értelemben vett: Francia-Kanada (Québec): 1665
  - 1749 Svédország finn területei vagy 1787: Spanyolország
- XVIII–XIX. sz.: felvilágosodás, polgárosodás, modern államszervezet: lehetséges és szükséges
- Modern statisztikai tevékenység kezdete (állami statisztikai szervezetek)

Népszámlálások

- Legtöbb országban kérdőíves felmérés (összeírás)
- Népszámlálási kérdőívek (összeíróívek)
  - Szakmai fórumok javasolják, kormányservek jóváhagyják
- Lakóhelyen és/vagy tartózkodási helyen
- Módjá
  - Egységes kiképzett kérdezőbiztosok (számlálóbiztosok, összeírók)
  - Postai kézbesítés, önálló kitöltés, visszajuttatás
- Kombinálhatják más hivatalos adatforrásokkal
- Skandináv országok csak a hiv. adatforrások (regiszter adatok): szűkebb adattartalom
- Kiemelkedő jelentőség: legalapvetőbb információforrás
- Felhasználás:
  - Államigazgatás
  - Társadalomtudományi kutatások

1. Teljeskörűség

- **Összes lakosra**
  - Ilyen még a néesség-nyilvántartás is (BM Kp-i Nyilvántartó és Választási Hiv.): nem, kor, állampolgárság, családi állapot, bejelentett lakcím (állandó néesség)
  - Többi esetben néhány ezres minta
- **Valójában nem lehet 100%-os**
  - 2% kimaradhat: szélső helyzetűek (legalacsonyabb és legmagasabb státuszúak)
  - Lehet kettőződés is (több lakcím, pontatlan adatfelvétel)

2. Egyidejűség

- Eszmei időpont
- Adatfelvétel hossza valójában néhány naptól néhány hétig terjed

3. Rendszeres ismétlődés

- Leghosszabb idősorok
- Történeti jellegű kutatások számára megkerülhetetlen
- Felmért adatok köre változhat
  - Gazdasági, technikai fejlődés
  - Életmód, szokások
  - Társadalmi tagozódás
  - Intézményrendszer
  - Társadalmi információk iránti igény
  - Költségvetési támogatás
- Magyarország
  - Írni-olvasni tudás 1960-ig
  - Lakások árammal való ellátottsága 1930–1980

4. Egységes tematika, módszerek

- 1872 óta viszonylag egységes
- 1950-es évektől ENSZ ajánlás (alig változott)
  - Teljeskörűség
  - Egyidejűség (népszámlálási fordulók dekádok szerint, pl. 1990: 1985–1994)
  - Felvett adatok egyedi és személyes jellege
  - Földrajzilag jól meghatározott terület
  - Kormányzati finanszírozás
  - 10 éves népszámlálási ciklusok
- Nemzetközi összehasonlításra leginkább alkalmasak (egységesség, sok ország)
- Európai Unió (Eurostat) harmonizációs törekvései
  - Tagországok egységes népszámlálási adattára, 1996
  - Mo: 2000 helyett 2001

Magyarországi népszámlálások

- Első teljes körű: II. József (1784 – 1787)
  - korábban csak részleges, töredékes
- Részösszeírások: 1805, 1820, 1838, 1850, 1857
- Kiegészítés: modern államiság – 1870
  - Ezt követően 10 évenként 14 alkalommal
  - Nemzetközi gyakorlatban igen ritka
  - Eszmei időpont jan 1 (KSH statisztikai évkönyvek éves állapot adatai dec 31)
- Mikrocenzusok: 2%-os mintán (1963, 1968, 1973, 1984, 1996)
  - területi elemzésre kevésbé alkalmas
- 1980-tól KSH (vagy jogelődje) szervezi
  - Helyhatóságok segítségével
- 1970-től egy személyek, lakások, intézeti háztartások
- Adatközlés megtagadása, hamis adatok szabálysértés
- Személyiségi jogok (1941-es némettség)
  - 2001-től név és cím nélkül, fogyatékos, vallás, anyanyelv, nemzetiség esetében önkéntesség (nemzetközileg is újdonság)
- Magyarázó részek (pl. 1920-ig nemzetiség = anyanyelv)

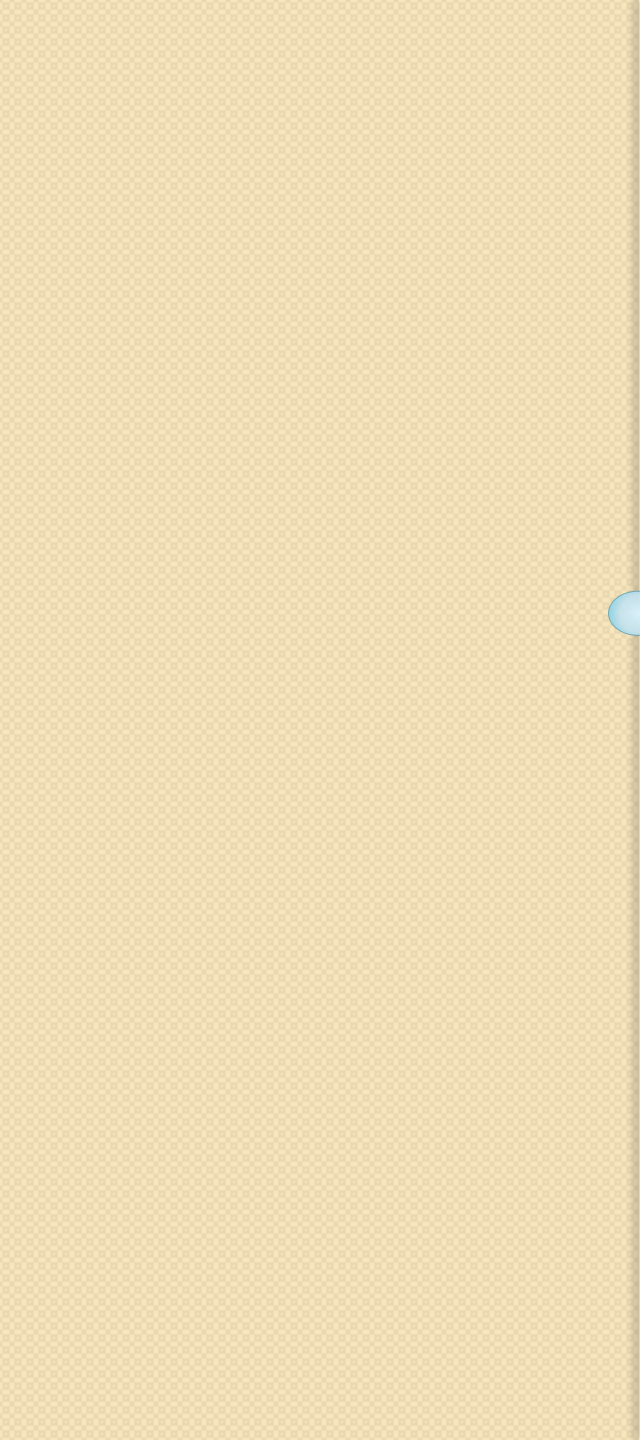
T-STAR (Település Statisztikai Adatbázis Rendszer)

- KSH
- <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&language=hu>
- 1977-től üzemszerű
- 1990-től évenként
  - legnagyobb területi részletezettség
  - ma kb. 700 változó
- BP-STAR: Bp. kerületei külön adatbázisban
- MR-STAR – Megyei-Regionális Statisztikai Adatbázis Rendszer

Segédanyag a T-Star adatbázis használatához

[Kattints ide, vagy a képre!](#)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

varga.agi14@gmail.com